

LA PERCEPCIÓ DELS ERRORS DE PRONÚNCIA

TREBALL FINAL DE GRAU

Aina Duarte Deulofeu
Tutora: Blanca Palmada
Llengua i Literatura Catalana
Curs 2023 - 2024
Facultat de Lletres

RESUM

Aquest treball té com a objectiu analitzar i entendre els factors determinants en la percepció d'una pronúncia com a incorrecta. A partir d'aquest objectiu, he dut a terme una enquesta de diverses pronúncies i, tot i que es tracta d'una prova pilot, puc avançar, dins les limitacions del treball, que hi ha errors que són percebuts com a correctes amb més freqüència. També s'ha vist que una part de la variació en la percepció és atribuïda a la tipologia de l'oient (la seva L1, el grau universitari que està cursant i el seu interès per la llengua).

Paraules clau: percepció, errors de pronúncia, estudiants universitaris.

ABSTRACT

This work aims to analyze and understand the determining factors in the perception of a pronunciation as incorrect. Based on this objective, a survey has been carried out of various pronunciations and, although it is a pilot test, I can advance, within the limitations of the work, that there are errors that are perceived as correct with more frequency than others. It has also been seen that part of the variation in perception is attributed to the type of listener (their L1, the degree they are studying and their interest in the language).

Keywords: perception, pronunciation errors, university students.

*Gràcies, Quim, per haver-me fet estimar la llengua catalana
i haver-me acostat a aquest món.*

*Gràcies, Blanca, per ajudar-me i acompanyar-me
sempre que ho he necessitat.*

*Gràcies als meus pares i a la meva germana
pel suport i l'acompanyament diari.*

*I gràcies a tots els qui heu fet possible
que aquesta investigació hagi arribat fins al final.*

ÍNDEX

1. PRESENTACIÓ.....	2
1.1. Justificació.....	3
1.2. Objectiu.....	3
1.3. Hipòtesis.....	4
2. FENÒMENS FONÈTICS OBJECTE D'ESTUDI.....	5
2.1. Substantius acabats en -xt i la forma plural -os: text i context.....	5
2.2. Simplificacions articulatòries.....	6
2.2.1. Vocalització de la lateral velaritzada: Catalunya, avaluar, jubilar i enfilear.....	7
2.2.2. Vocalització de la lateral palatal: llàgrima, llàstima, llapis i llavis.....	7
2.2.3. Vocalització en les formes amb -ject: projecte i trajecte.....	8
2.3. Elisions i epèntesis.....	9
2.3.1. Elisió i epèntesi de la nasal alveolar: institut, constipat, trasplantar i trastornar....	10
2.3.2. Epèntesi interna d'oculisva alveolar: corregir i matisar.....	11
2.4. Sonorització i ensordiment de fricatives alveolars.....	11
2.4.1. Sonorització: missatge, velocitat, fòssils, missió i agressor.....	12
2.4.2. Ensordiment: endinsar, lesió, paràlisi, casos, crisi i obesitat.....	13
3. METODOLOGIA.....	15
3.1. Disseny de la investigació.....	15
3.2. Subjectes.....	17
3.3. Eines utilitzades i protocol.....	19
3.4. Implementació.....	20

4. RESULTATS I ANÀLISI.....	23
4.1. Resultats relacionats amb la hipòtesi 1.....	23
4.2. Resultats relacionats amb la hipòtesi 2.....	31
5. CONCLUSIONS.....	35
6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	36
7. ANNEXOS.....	37
7.1. Model de consentiment informat.....	37
7.2. Model de full de respostes.....	39
7.3. Taula de dades.....	40
7.4. Frases de l'experiment.....	42

1. PRESENTACIÓ

La comunicació oral és un dels pilars fonamentals de les relacions humanes i del funcionament de les societats. En aquest context, la pronúncia juga un paper clau en la transmissió efectiva del missatge, influenciant no només la comprensibilitat, sinó també la percepció i l'actitud dels interlocutors. Tanmateix, les vacil·lacions de pronúncia d'un mateix mot són mostres de com el món està en constant evolució i, amb ell, la llengua i la necessitat dels individus d'adaptar-s'hi.

A vegades, els parlants pronuncien malament algunes paraules i els costa veure que s'ha generat algun error de pronúncia, ja que es tracta d'un mecanisme inconscient.

Amb aquest treball prospectiu, s'explora la percepció dels errors de pronúncia en diferents contextos lingüístics i culturals, ja que la hipòtesi de partida és que hi ha errors més prevalents que d'altres, que poden consistir a pensar que una pronúncia correcta és errònia, o viceversa; pensar que una pronúncia errònia és correcta.

Aquests errors varien significativament segons diversos factors, com l'edat, el nivell educatiu, l'entorn sociolingüístic dels parlants i els prejudicis lingüístics existents.

Aquesta investigació es divideix en diverses seccions. En primer lloc, s'explicaran detalladament els fenòmens fonètics objectes d'estudi i, en segon lloc, es descriurà la metodologia utilitzada per a recollir les dades, que inclou una enquesta fonètica a diferents estudiants universitaris del territori gironí. Finalment, es presentaran i analitzaran els resultats obtinguts, destacant les diferències i similituds en la percepció dels errors de pronúncia segons el caràcter lingüístic dels participants.

Aquest estudi té una rellevància especial en un món cada vegada més globalitzat, on les interaccions orals amb parlants de la nostra llengua o d'altres llengües són cada vegada més freqüents. Comprendre com es perceben els errors de pronúncia pot ajudar a millorar les estratègies d'ensenyament de les llengües, fomentar una major tolerància lingüística i, en última instància, promoure una comunicació més efectiva i inclusiva.

1.1. Justificació

El motiu principal pel qual s'ha decidit explorar sobre aquesta qüestió és per descobrir quin pes tenen els factors de caràcter lingüístic i sociolingüístic en la percepció dels errors de pronúncia; és a dir, observar que, quan hi ha canvis lingüístics en curs influïts per raons lingüístiques i sociolingüístiques, una part de la població no percep com errònia una pronúncia i, com a conseqüència, aquesta es pot acabar imposant.

Per una banda, els canvis lingüístics fan referència a les modificacions que pateixen certes paraules quan els parlants les pronuncien malament i, per altra banda, els canvis sociolingüístics són tots aquells relacionats amb els parlants: el seu entorn lingüístic, la seva educació, la seva L1 i el seu interès en la llengua, entre d'altres.

S'ha estudiat aquest fenomen des d'un punt de vista objectiu (intentar esbrinar quins són els fenòmens més problemàtics pels parlants respecte a la percepció d'errors de pronúncia), però també subjectiu, amb la finalitat de descobrir si el perfil lingüístic de cada parlant influeix o no en aquests errors de percepció.

La finalitat d'aquesta prova pilot, que ja d'entrada està limitada pel nombre reduït d'enquestats i, com a consegüent, per les limitacions a l'hora d'extreure'n conclusions, intenta esbrinar la capacitat de percepció dels errors de pronúncia de diferents estudiants universitaris del territori de Girona i descobrir si la situació lingüística dels individus hi està o no relacionada.

1.2. Objectiu

Aquesta investigació té com a objectiu principal descobrir quins són els errors de pronúncia més freqüents o d'aparició més puntual en funció de la seva naturalesa.

El segon objectiu és veure quins subjectes són més propensos a generar errors de pronúncia i esbrinar si la tipologia de participant hi influeix.

Per una banda, es pretén esbrinar quins fenòmens o processos són més problemàtics entre els parlants (concretament, de la zona de Girona) i, per altra banda, determinar si els seus estudis, així com la seva relació amb la llengua, els ajuda o no a errar menys.

Per descobrir-ho, es realitzarà una enquesta de percepció a estudiants de diferents graus: Llengua i Literatura Catalana, Filosofia, Geografia, Administració i Direcció d'Empreses (ADE) i Ciències de l'Activitat Física i l'Esport (ADE).

És interessant dur a terme aquesta prova pilot per descobrir quins agents intervenen a l'hora de cometre aquests errors, així com esbrinar quins fenòmens han patit més canvis lingüístics i sociolingüístics i, per tant, quins resulten més problemàtics pels parlants.

1.3. Hipòtesis

Els objectius que acabo d'esmentar es concreten en les hipòtesis següents:

HIPÒTESI 1

La percepció dels errors de pronúncia presenta nivells de consciència diferents en funció del tipus d'error. Hi ha fenòmens més problemàtics que altres i que són més prevalents, ja que no tots els errors tenen la mateixa presència en la realitat dels parlants.

HIPÒTESI 2

La percepció dels errors varia en funció del perfil lingüístic del parlant (el context lingüístic en el qual es desenvolupa, així com la seva L1, els seus estudis i el compromís amb la llengua), i es vol estudiar si aquesta percepció dels errors és determinada pel caràcter lingüístic de cada individu.

Basant-se en les hipòtesis, es creu que els estudiants de Llengua i Literatura Catalana cometran menys errors en l'experiment de percepció, ja que la seva relació amb la llengua catalana és molt més estreta que la dels estudiants de Filosofia, Geografia, ADE i CAFE.

2. FENÒMENS FONÈTICS OBJECTE D'ESTUDI

Per tal d'esbrinar com es processen els errors, s'ha partit d'un conjunt de fenòmens lingüístics que poden resultar problemàtics i que són freqüents o comuns, ja que calia garantir que totes les paraules escollides fossin emprades o conegudes pels subjectes.

S'han escollit fenòmens observats al territori de Girona que presenten un marge de tolerància en la percepció per part dels parlants, perquè són processos prou oberts per a poder-los analitzar de manera prospectiva.

Seguint aquest criteri, s'han deixat al marge processos que poden ser fàcilment concebuts com a errors pels parlants d'aquest territori, com la pronúncia d'una lateral com a bategant (com seria en el cas de *cala* per *cara*) o pronunciar les vocals neutres [a], ja que són tractaments que els gironins detecten amb facilitat i que no serien determinants en la investigació.

S'han escollit un total de deu fenòmens fonètics, que a continuació es classificaran i estudiaran. Per limitar la durada de l'experiment, s'ha seleccionat un nombre reduït d'exemples i, per tant, això condiciona l'estudi, ja que no es pot afirmar que aquestes paraules siguin representatives de la problemàtica global de la pronúncia que s'estudia.

2.1. Substantius acabats en *-xt* i la forma plural *-os*: *text* i *context*

El primer fenomen estudiat són els substantius acabats en *-xt* i la forma de plural *-os* a partir dels mots *text* i *context*, ja que són paraules d'ús quotidià que apareixen sovint en l'àmbit acadèmic, espai que comparteixen tots els subjectes de la investigació.

Els noms *text* i *context* presenten vacil·lacions en la pronúncia tant pel singular com per al plural per dos motius fonamentals. En primer lloc, hi ha parlants que diuen *contexte* en lloc de *context* i *texte* en lloc de *text* perquè, en el fons, estan copiant la forma amb vocal del castellà (*contexto* - *contexte* // *texto* - *texte*). D'altra banda, hi ha individus que rebutgen la terminació de

plural *-os* perquè és la que s'utilitza en castellà i fer-la servir per als plurals en català els sembla un castellanisme que s'ha d'evitar (*contextos - contextes // textos - textes*).

Per tant, ens trobem de davant dues problemàtiques que condueixen a una mateixa solució errònia: fer el plural d'aquests noms amb *-e* per influència del castellà en el singular i, a més, evitar la forma genuïna amb *-os* perquè els prejudicis fan pensar que es tracta d'un castellanisme. Així mateix ho va dir Fabra en les seves *Converses filològiques*:

Mai no es dirà prou que la supressió de la *o* final o el seu canvi en *e* en un mot castellà no dóna sinó excepcionalment el mot català que tradueix el castellanisme que tractem d'evitar. En la majoria dels casos el castellanisme subsisteix, i és potser un castellanisme més greu, perquè li havem llevat precisament allò que el delatava com a tal a primera vista, i pot més fàcilment arrelar-se en la llengua i escapar a la tasca depuradora.¹

La norma diu clarament que alguns substantius que tenen la terminació *-xt* en posició tònica, com és el cas de *text* i *context*, fan el plural amb *-os*: *textos* i *contextos*.

2.2. Simplificacions articulatòries

Un altre procés problemàtic pels parlants són les simplificacions articulatòries, processos fonètics pels quals els sons d'una llengua es fan més fàcils de pronunciar, sovint a costa de perdre alguna distinció fonètica o fonològica original. Aquests processos poden ocórrer per diverses raons, com per l'economia de l'esforç articulatori o per dificultats perceptives per la influència del context fonètic. A més, aquestes reduccions normalment apareixen en contextos informals o de parla ràpida.

En aquesta investigació, s'han estudiat els tres processos següents: la vocalització de la lateral velaritzada (*Catalunya, avaluar, jubilar* i *enfilat*), la vocalització de la lateral palatal (*llàgrima, llàstima, llapis* i *llavis*) i la vocalització en les formes amb *-ject* (*projecte* i *trajecte*).

¹ Fabra (1919): 139

2.2.1. Vocalització de la lateral velaritzada: *Catalunya, avaluar, jubilar i enfilat*

La lateral velaritzada [ɫ] és un so complex format pels elements [l] i [w] que, sovint, els parlants redueixen i, com a conseqüència, es produeix la vocalització [w] de la lateral velaritzada.

S'han seleccionat els exemples *Catalunya, avaluar, jubilar i enfilat*, que alguns individus poder pronunciar vocalitzant la lateral (*Cata[w]unya, ava[w]uar, jubi[w]uar i enfi[w]uar*) com una estratègia articulatòria en el context d'una confusió auditiva. He escollit aquestes paraules perquè són d'ús habitual en els parlants i il·lustren a la perfecció el fenomen.

Tal com diu Recasens en la *Fonètica descriptiva del català*, la [w] fa referència a la semiconsonant labiovelar que es pronuncia amb els llavis arrodonits i la part posterior de la llengua elevada cap al vel del paladar, i aquest fenomen de simplificació articulatòria es dona perquè els subjectes no perceben la diferència fonològica entre la lateral [ɫ] i la semiconsonant [w], tot i que pot ser que la major dificultat articulatòria de la [ɫ] enfront de la [w] hi ajudi:

El canvi té lloc en posició implosiva (/l/ > [w]), sobretot davant de consonant (90% de casos). En aquest context, /l/ presenta una realització particularment velaritzada, car sol anar precedida de [a] i [ə], i seguida de consonant labial (80% de casos). [...] En posició implosiva preconsonàntica, /l/ també pot passar a [w] davant de consonants velar o dentoalveolar. [...] Els factors perceptuals del canvi estan relacionats amb l'afinitat entre les propietats acústiques de /l/ i les corresponents als sons adjacents; així, és possible la confusió entre [ɫ] i una vocal posterior labial adjacent per tal com ambdues articulacions mostren freqüències similars.²

2.2.2. Vocalització de la lateral palatal: *llàgrima, llàstima, llapis i llavis*

Un altre exemple de simplificació articulatòria és la no distinció de pronúncia entre la lateral palatal [ʎ] -escrita ll- i la semiconsonant [j]. Per a aquesta investigació, s'han seleccionat els substantius *llàgrima, llàstima, llapis i llavis* que es poden trobar en molts contextos i registres

² Recasens (1996): 314.

que els subjectes coneguin, i que s'han observat en l'entorn vacil·lacions en la pronúncia d'aquests mots.

Aquest error de pronúncia pot ser freqüent sobretot en aquells individus que tinguin el castellà com a L1 o que es relacionin en un entorn amb una gran presència de la llengua castellana, ja els castellanoparlants no fan distinció entre la lateral palatal [ʎ] i la iot [j] i, per tant, les paraules que en català tenen una lateral palatal [ʎ] les solen pronunciar [j], com [j]àgrima, [j]àstima, [j]apis i [j]avis. Ara bé, tal com diu la *Gramàtica de la Llengua Catalana* de l'IEC, és un error:

No és acceptable, en canvi, la substitució generalitzada de la lateral palatal per la semivocal palatal; per exemple, la pronúncia de *llàgrima, ella* i *coll* com a [j]àgrima, e[j]a i co[j].³

Així doncs, en els casos de *llàgrima, llàstima, llapis* i *llavis* no està permès substituir la lateral palatal [ʎ] per la iot [j], tot i que la gent que no sap pronunciar la palatal, ho utilitza com a alternativa essent, de nou, un exemple d'estratègia articulatòria o de confusió auditiva.

2.2.3. Vocalització en les formes amb *-ject*: *projecte* i *trajecte*

En últim lloc, en paraules com *projecte* i *trajecte* també es dona un procés de reducció articulatòria, i aquest fenomen és representat pels substantius *projecte* i *trajecte* donat que són mots d'ús habitual.

La fricativa postalveolar sonora [ʒ] és un so complex -format per una [z] i una [j]- que molts parlants resolen abreujant-lo, i com a conseqüència, pronuncien *projecte* i *trajecte* amb [j] (*pro[j]ecte* i *tra[j]ecte*) en lloc de fer-ho amb la forma genuïna: *pro[ʒ]ecte* i *tra[ʒ]ecte*.

Aquest procés es dona perquè la semiconsonant és un so més simple que la fricativa postalveolar sonora, la qual pot generar confusió perceptiva.

³ GIEC (2016): apartat 4.2.5.

Segons la norma, aquesta pronúncia no és recomanable, tal com diu la Secció Filològica de l'IEC en la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana* (PEOLC):

No és recomanable la pronúncia de la *j* de les formes *-jecc-*, *-ject-* com a *i* semiconsonant en mots com *projecte* i *injecció*, freqüent en els parlars valencians.⁴

2.3. Elisions i epèntesis

Les elisions i les epèntesis són processos que es donen quan un parlant té una dificultat articulatòria i de distinció acústica i, per resoldre-la, fa servir aquests mecanismes de forma natural. Mentre que l'elisió consisteix a suprimir un element, l'epèntesi consisteix a afegir-lo, amb la intenció de fer més fàcil la pronúncia per al parlant, en tots dos casos.

En aquest apartat es tractaran tres fenòmens en els quals s'han observat vacil·lacions en la pronúncia: l'elisió de la nasal alveolar (*institut* i *constipat*), l'epèntesi de la nasal alveolar (*trasplantar* i *trastornar*) i l'epèntesi interna d'oclusiva velar (*corregir* i *matisar*).

Per una banda, l'estructura *-ns-* d'*institut* i *constipat* és una coda complexa que els subjectes tendeixen a simplificar, i és més fàcil elidir una nasal que una *s* perquè la *s* és més prominent i la seva elisió no passaria tan desapercebuda com l'elisió de la nasal.

D'altra banda, la fricativa postalveolar sonora [ʒ] i la fricativa postalveolar sonora [ʒ] també són sons complexos que es poden simplificar i resoldre amb una epèntesi ([dʒ] i [dʒ]), motiu pel qual alguns parlants pronuncien *corre[dʒ]ir* i *mati[dʒ]ar* per error.

Els exemples escollits, doncs, segueixen els mateixos criteris; són freqüents en els parlants del territori, coneguts pels subjectes de la investigació -ja que són mots que fan servir en el seu dia a dia- i que els generen dificultats.

⁴ PEOLC (1999): 19.

2.3.1. Elisió i epèntesi de la nasal alveolar: *institut, constipat, trasplantar i trastornar*

L'elisió de la nasal alveolar, així com l'epèntesi d'aquesta consonant en contextos equívocs, és un fenomen que s'ha observat reiteradament en el territori de Girona.

Com s'ha comentat anteriorment, la coda *-ns-* de mots com *institut* i *constipat* és complexa i, per resoldre-la, alguns parlants elideixen la nasal, ja que la seva elisió passaria més desapercebuda que la de la *s*, que és un so més prominent.

Tanmateix, la gramàtica de l'IEC explica que, quan la coda d'una síl·laba està formada per una consonant (la [n]) i una *s*, no s'ha de produir necessàriament una relació de sonicitat decreixent, però sí que s'ha de pronunciar obligatòriament la nasal. Ara bé, en contextos informals i quan es fa una pronúncia més relaxada, es tendeix a l'opressió de la nasal:

En la dicció acurada pròpia de registres formals s'evita l'elisió d'un dels elements de la coda que de vegades es pot observar en alguns elements lèxics. És el cas de les còdes de la síl·laba inicial de paraules com *explicar, constipat, transparent* o *substància*, que en una dicció poc acurada es poden pronunciar com si fossin simples i constessin solament de [s].⁵

Pel que fa a la seva omissió importuna, el PEOLC de l'IEC ho resumeix així:

No és recomanable l'omissió del so nasal que forma part de grups cultes en mots com *constitució, institut, transparent*.⁶

Alguns parlants poden pensar que verbs com *trasplantar* i *trastornar* segueixen la mateixa estructura culta que *institut* i *constipat* i, conseqüentment, imitar aquest patró general i fer epèntesi de la nasal alveolar com una ultracorrecció, sobretot en registres informals i col·loquials, ja que és molt més comuna la forma *-trans* que *-tras*: el DIEC registra 165 mots començats per *-trans* i només 56 amb la forma inicial *-tras*.

⁵ GIEC (2016): apartat 2.4.2.1 a).

⁶ PEOLC (1999): 19.

2.3.2. Epèntesi interna d'oculisva alveolar: *corregir* i *matisar*

D'altra banda, els fonemes [z] o [ʒ] en posició intervocàlica se solen pronunciar, per error, com a [d͡z] i [d͡ʒ], respectivament i, per tant, amb una africada o [d] epentètica; és a dir, una consonant que s'afegeix, però que no forma part del radical i que no és correcta.

S'han escollit els exemples *corregir* i *matisar* perquè són mots d'ús habitual entre els enquestats i perquè s'ha observat que hi ha oscil·lacions en la seva pronúncia al territori gironí.

Tal com diu la normativa, en els verbs acabats en *-isar*, com *matisar* i *improvisar*, no es permet la pronúncia amb la [d] epentètica. Tanmateix, al tractar-se de sons complexos ([z] + [j]), els parlants els simplifiquen amb l'epèntesi.

Que en català hi hagi molts més verbs acabats en *-i[d͡z]zar* que en *-i[z]ar* fa que molts parlants segueixin el patró general i, per una ultracorrecció, facin epèntesi en verbs com *matisar*. Segons el DIEC, existeixen 416 verbs acabats en *-itzar* (*i[d͡z]zar*) mentre que només n'hi ha 37 acabats en *-isar* (*-i[z]ar*).

Aquest error es pot explicar per motius d'analogia, tal com declara Recasens:

Cal remarcar la tendència a la transformació fonètica de l'acabament *-i[z]ar* en *-i[d͡z]ar* (*improvisar*). El canvi deu explicar-se per analogia de la pronúncia corresponent a la terminació *-itzar* d'altres mots catalans (*realitzar*).⁷

En el cas de *corregir*, la [z] també és un so complex i, per a simplificar-ho, es pot tendir a pronunciar-lo com [d͡z].

2.4. Sonorització i ensordiment de fricatives alveolars

Quan parlem de sons sords i sonors, fem referència a la vibració de les cordes vocals i, pel que fa a les fricatives alveolars, aquest procés pot ser problemàtic pels parlants, els quals poden desconèixer quan s'ha de pronunciar una essa sonora [z] o sorda [s].

⁷ Recasens (1996): 215.

S'han escollit els fenòmens de la sonorització (*missatge, velocitat, fòssils, missió i agressor*) i de l'ensordiment (*endinsar, lesió, paràlisi, casos, crisi i obesitat*) per dos motius: perquè s'han observat vacil·lacions en la seva pronúncia i perquè es tracta d'un so que apareix recurrentment en la parla espontània.

Aquestes variacions en les pronúncies reals entren en conflicte amb la normativa, única i sense possibilitat d'admetre alternances, que presenta l'IEC i que no recomana les variacions en la sonoritat de les sibilants. Per tant, seguint la prescripció de l'IEC, no s'admeten mai les sonoritzacions ni tampoc els ensordiments. Així ho explica:

No són recomanables: [...]

4) La pronunciació sorda de la sibilant sonora: sero per zero, possar per posar, transsigir per transgir.

5) La pronunciació sonora de la sibilant sorda: impressió per impressió, comisari per comissari, duquesa per duquessa.⁸

2.4.1. Sonorització: *missatge, velocitat, fòssils, missió i agressor*

L'ortografia dels sons sibilants és molt complexa, ja que tenim, per una banda, la essa sorda, que fonèticament es representa [s] i que gràficament la podem escriure com una *s* (*insolent*), *ss* (*gossa*), *sc* (*escèptic*), *c* (*pinces*) i *ç* (*plaça*) i, d'altra banda, la essa sonora, la qual es representa fonèticament [z] i, gràficament, amb una *s* (*casa*) o amb una *z* (*zoològic*).

Que hi hagi tantes grafies ha fet que, sovint, els parlants ens equivoquem a l'hora de pronunciar els dos sons, ja que a vegades en desconeixem l'ortografia i, per tant, no tenim cap indici que ens ajudi a saber si hem de fer una essa sorda o sonora.

La sonorització és el procés pel qual un so sord es fa sonor, ja sigui per l'acció del so o dels seus contigus. Sovint, els individus poden mostrar oscil·lacions a l'hora de pronunciar les

⁸ IEC (1999): 18.

fricatives alveolars i, com a conseqüència, es pot produir un error de sonorització, com pot passar en les paraules *missatge*, *velocitat*, *fòssils*, *missió* i *agressor* que s'han de pronunciar amb la essa sorda [s], però que, a vegades, es pronuncien amb la essa sonora [z] (*mi[z]atge*, *velo[z]itat*, *fò[z]ils*, *mi[z]ió* o *agre[z]or*).

En les llengües, la fonètica es decanta per l'ensordiment i, arran d'això, algunes sibilants sonores es produeixen erròniament com a sordes. Alguns individus, com a estratègia per evitar aquest ensordiment constant, sonoritzen amb excés els sons com una ultracorrecció.

2.4.2. Ensordiment: *endinsar*, *lesió*, *paràlisi*, *casos*, *crisi* i *obesitat*

L'ensordiment és el fenomen contrari a la sonorització i es produeix quan un so sonor es pronuncia erròniament com a sord per diverses raons, com la complexitat articuladora de fer un so sonor o que el castellà, que està constantment vinculada amb el català, no fa aquesta distinció.

S'han escollit els mots *endinsar*, *lesió*, *paràlisi*, *casos*, *crisi* o *obesitat* perquè s'ha observat que presenten conflictes en els parlants i perquè són d'ús freqüent.

Com s'ha explicat anteriorment, la fonètica de les llengües se sol inclinar per l'ensordiment, motiu pel qual és un fenomen estès i problemàtic entre els parlants. A més, que el castellà no diferenciï entre les esses sordes [s] i sonores [z] pot provocar que un individu amb el castellà com a L1 o un catalanoparlant en un entorn castellanoparlant, no produeixi esses sonores.

També la complexitat que suposa pronunciar una essa sonora enfront d'una sorda és un factor que pot influir a l'hora d'ensordir les fricatives alveolars.

A més, segons Recasens, el sufix *-cit* propicia l'ensordiment:

En algun cas l'ensordiment deu haver estat ocasionat per motius analògics (el mot *obesitat* és emès amb [s] a causa de la pronúncia del primitiu *obès* o de l'acabament *-cit*).⁹

⁹ Recasens, (1996): 277.

2.5. Doble pronúncia de *jo* i *ja*

Finalment, s'ha estudiat el fenomen que permet una doble pronúncia dels mots *jo* i *ja* ([jɔ] i [ʒɔ] // [ja] i [ʒa]). S'ha decidit estudiar aquest procés perquè hi ha la tendència generalitzada a considerar un error que *jo* i *ja* es pronuncien amb la semiconsonant [j] inicial en lloc d'una [ʒ] i, a diferència del que se sol pensar, no es tracta d'una equivocació. Aquest comportament es deu a dos factors rellevants.

En primer lloc, la fricativa postalveolar sonora [ʒ] és un so complex format per l'estructura [z] + [j] i, conseqüentment pronunciar la fricativa [ʒ] com una iot [j] es percep com una degeneració, ja que és un so menys complex i, per tant, alguns parlants ho troben incorrecte.

En segon lloc, la influència del castellà i les seves formes *yo* i *ya* pot fer que els parlants percebin la pronúncia amb la semiconsonant com un castellanisme i no la considerin correcta.

D'acord amb l'IEC, *jo* i *ja* es poden pronunciar amb la [ʒ] o la [j] inicial:

El so inicial dels mots *jo* i *ja* pot pronunciar-se com a consonant palatoalveolar sonora, generalment fricativa, o bé com a semivocal [j]. La pronúncia amb semivocal és la més general en la zona sud del nord-occidental i del central, en valencià i en eivissenc, i la pronúncia amb consonant palatoalveolar, en la resta de l'àmbit lingüístic.¹⁰

Per tant, és propi de l'àmbit general pronunciar el so inicial dels mots *jo* i *ja* com a consonant prepalatal fricativa sonora [ʒ] o com a iot [j], sense que una predomini sobre l'altre.

Afirmar, doncs, que la pronúncia amb [ʒ] és més correcta, és una ultracorrecció perquè els individus estan afirmant, equivocadament, que una pronunciació correcta, no ho és.

¹⁰ OIEC (2017): apartat 2.6.6.1.

3. METODOLOGIA

Per tal de dur a terme una bona recerca, s'ha seguit el mètode científic: en primer lloc, s'ha observat el fenomen que es vol estudiar i s'han elaborat diverses hipòtesis i objectius, com ja s'ha comentat anteriorment. A continuació, s'ha elaborat un experiment per tal d'investigar els fenòmens escollits i poder corroborar o refutar les hipòtesis plantejades, sempre intentant eliminar tant com sigui possible els efectes de l'atzar. Per últim, s'han ordenat i presentat els resultats, s'han interpretat i s'ha extret una conclusió basada en tota la informació recollida.

Així doncs, aquest experiment és un treball prospectiu per veure si hi ha alguna relació entre les dues hipòtesis plantejades a l'inici: els fenòmens percebuts com a més problemàtics pels estudiants universitaris del territori de Girona i el seu perfil lingüístic: edat, curs universitari, la seva llengua materna i el seu interès particular en la llengua catalana.

3.1. Disseny de la investigació

La investigació està estructurada de la següent manera: en primer lloc, se'ls lliura als subjectes un consentiment informat on se'ls explica l'objectiu de l'experiment, així com els seus drets i la protecció de les seves dades personals. Un cop el retornen firmat i, per tant, han donat el seu consentiment, s'inicia l'experiment: se'ls proporciona el full de respostes i se'ls reproduceix un sol cop l'àudio. En acabar, se'ls recull el full de respostes i se'ls lliura el document amb les preguntes relacionades amb la seva edat, el grau universitari que estan estudiant, el seu interès en la llengua i la seva llengua materna, entre d'altres.

Aquesta prova pilot consta d'un exercici de cinquanta-quatre oracions numerades, amb el número zero com a exemple, per tal que els subjectes entenguin la dinàmica de la prova. El nombre de preguntes és escollit de manera que sigui un número assequible per tal que els estudiants no se sentin cansats i puguin resoldre l'exercici de la millor manera possible.

La gravació està encapçalada per una breu introducció on s'explica de forma clara les pautes a seguir perquè tots els subjectes rebin les mateixes instruccions i, d'aquesta manera, tots parteixin de la mateixa base i amb la mateixa informació. Els subjectes, sense poder deixar cap resposta en blanc, han d'intentar distingir les oracions que contenen algun error de pronúncia de les que no. La prova alterna, per tant, oracions correctes amb oracions incorrectes. Alguns fenòmens presenten les dues variants; per exemple, *trasplantament* i la seva versió incorrecta amb epèntesi (*tra[n]splantament*), i d'altres només contenen una de les dues opcions; o la ben pronunciada o la mal pronunciada. L'objectiu, doncs, és descobrir si els participants saben fer distinció entre elles i, alhora, poder esbrinar si hi ha una variant predominant entre els subjectes (sigui la correcta o la incorrecta), i, en cas que la resposta sigui afirmativa, quins factors hi intervenen. A més, s'han creat, en alguns casos, derivats de la mateixa paraula, que poden funcionar com a distractors.

Per últim, cal remarcar que s'han utilitzat estructures d'oracions senzilles -predominen les oracions enunciatives, interrogatives i imperatives- per assegurar-se que no hi ha cap complexitat que alteri els resultats i, alhora, per garantir que només hi ha un element -en el cas de les oracions incorrectes- que puguin percebre com error.

En la ja mencionada fitxa de respostes, els subjectes han de marcar si escolten, o no, alguna paraula mal pronunciada. Hi ha una casella per cada àudio (començant per l'exemple i continuant amb les oracions de la u a la cinquanta-quatre) i dues caselles a la seva dreta, les quals serveixen per assenyalar la resposta. La primera, marcat amb el mot **SÍ**, serveix per indicar que hi ha un error de pronúncia en la frase i, conseqüentment, la que està encapçalada pel **NO**, serveix per indicar que no hi ha cap error de pronúncia.

D'aquesta manera, es garanteixen dos factors claus en la investigació: en primer lloc, que els participants resolguin l'exercici sense conèixer les preguntes finals, de manera que no se sentin pressionats ni influïts per aquestes; i, en segon lloc, conèixer quin és el seu grau de relació

amb la llengua catalana, a fi d'estudiar si hi ha una correlació entre les seves respostes -i, per tant, el nombre d'encerts i errors- i el seu interès en la llengua.

L'estructura de la fitxa és la següent:

	HI HA UN ERROR?			HI HA UN ERROR?	
	SÍ	NO		SÍ	NO
0	X		28		
1			29		

3.2. Subjectes

Un total de quaranta participants han dut a terme l'experiment i, per tant, cal matisar que la limitació de participants implica, inevitablement, una limitació en l'estudi, ja que no puc afirmar que aquestes paraules siguin representatives de la problemàtica global de la pronúncia que s'estudia, motiu pel qual aquesta investigació és prospectiva.

Tots ells són estudiants que se situen entre els divuit i vint-i-quatre anys perquè interessava que no fossin d'edats molt diverses i, alhora, era rellevant que tinguessin un cert grau d'estudis en el moment de dur a terme l'experiment A més, tots els estudiants provenen de Girona o dels voltants, per tal d'evitar que possibles variacions dialectals i, per consegüent, de pronúncia, afectin negativament en els resultats.

Aquests quaranta subjectes s'han dividit en dos grups, que alhora seran dividits en dos subgrups -en funció de les seves respostes-, per tal de corroborar o refutar les hipòtesis plantejades en la fase prèvia a l'experimentació: descobrir quins processos resulten més conflictius als subjectes i veure si hi ha una correlació amb el seu perfil lingüístic.

En primer lloc, s'ha fet la distinció entre els estudiants de Llengua i Literatura Catalana -que suposen una vintena dels quaranta subjectes- de la resta, que representen els vint restants. D'aquests, cinc són estudiants del grau d'Administració i Direcció d'Empreses (ADE), uns

altres cinc estudien Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (CAFE), i els últims deu es divideixen entre la carrera de Geografia i la de Filosofia.

La selecció dels graus no ha estat aleatòria. Per una banda, els estudiants de Llengua i Literatura Catalana representen la base d'aquesta prova pilot, ja que l'objectiu és comparar-los amb estudiants d'altres graus universitaris i descobrir si la seva estreta relació amb la llengua catalana els ajuda a percebre millor els errors de pronúncia o si, per altra banda, la voluntat de parlar el millor possible els juga en contra. Per altra banda, la resta de subjectes no són, tampoc, aleatoris. Segons la meua hipòtesi, els estudiants de Filosofia tenen una relació bastant estreta amb la llengua catalana donat que, en primer lloc, estudien a la Facultat de Lletres i, en segon lloc, l'explicació de conceptes, l'argumentació i les descripcions abunden en les seves classes, així com els debats i les posades en comú, fet que propicia l'ús extens del català. A continuació, penso que els estudiants de Geografia vacil·len més a l'hora de percebre errors en la pronúncia d'alguns mots perquè l'ús del català no és un pilar tan fonamental en el seu grau.

Finalment, els enquestats que estudien ADE i CAFE representen una altra secció, ja que són graus molt més pràctics que teòrics; la resolució de problemes i de càlculs matemàtics, i la pràctica de l'esport, respectivament, són molt més habituals en aquests graus que no pas els exàmens teòrics, comentaris de text o debats a l'aula. Com a conseqüència, els seus alumnes no han fet un ús tan elevat de la llengua catalana i, per tant, crec que són els subjectes que poden tenir més dificultats a l'hora de percebre errors de pronúncia.

És important destacar que tota aquesta informació s'ha extret a partir de testimonis -gent que ha cursat o està cursant aquests graus- que asseguren que l'ús de la llengua no juga un paper fonamental en les seves classes.

D'altra banda, aquests quaranta informants s'han separat, una vegada fet l'experiment i d'acord amb les respostes, en dos subgrups: els qui tenen un interès particular en l'estudi i la preservació de la llengua catalana, d'aquells que no ho consideren una de les seves prioritats.

Aquestes respostes s'obtindran, com ja s'ha comentat anteriorment, a partir de les preguntes formulades al final de l'experiment.

Així doncs, aquestes divisions estan fetes amb l'objectiu d'estudiar i analitzar la possible correlació entre els fenòmens que causen més problemes als subjectes i el seu interès personal en saber parlar bé la llengua catalana, així com els seus estudis i la seva llengua materna i, per tant, mitjançant les respostes que ens donin els participants, així com el resultat que obtinguin de la prova, es podrà esbrinar si existeix o no aquesta correlació.

3.3. Eines utilitzades i protocol

Durant la investigació s'han necessitat diversos recursos i materials per crear, desenvolupar i presentar l'experiment. Un d'ells ha sigut, com ja s'ha comentat anteriorment, l'àudio de veu, que he gravat jo mateixa, donat que soc catalanoparlant i tinc la capacitat de controlar la meua pronúncia. Aquesta gravació inclou els cinquanta-cinc àudios -que equivalen a totes les oracions que formen part de l'experiment- i la presentació de l'exercici.

A fi d'aconseguir un resultat òptim, les gravacions s'han enregistrat al Laboratori de Fonètica de la Universitat de Girona, donat que volia un espai adequat per gravar l'àudio de veu, sense que hi hagués interferències o distractors que perjudiquessin el resultat final. Un cop allà, amb l'ajuda d'una companya, vaig gravar tots els àudios corresponents i, amb l'aplicació PRAAT, vaig unir-los un darrere l'altre, de manera que he aconseguit crear, finalment, un sol àudio, fet que m'ha facilitat la seva reproducció.

A més de l'àudio, he creat la ja esmentada fitxa de respostes perquè els participants puguin dur a terme l'experiment. En aquest full hi trobem l'exercici, presentat mitjançant una taula per fer-ho el més senzill possible perquè els participants no tinguin dubtes en el moment d'assenyalar la resposta i, també, per evitar possibles errors d'escriptura, entre d'altres. En aquest document s'hi inclou, també, el full de preguntes per conèixer més els participants, el model del qual està adjuntada al final del treball com annex.

3.4. Implementació

En aquest apartat es pretén detallar com s'ha dut a terme, pas per pas, l'experiment en els subjectes. Cal recordar, doncs, que s'han analitzat quaranta estudiants en total: vint estudiants de Llengua i Literatura Catalana, cinc de Geografia, cinc de Filosofia, cinc d'Administració i Direcció d'Empreses (ADE) i cinc de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport (CAFE). Aquestes últimes cinc carreres representen, per tant, els vint estudiants restants.

Cal deixar clar que el fet que s'hagin enquestat pocs participants afecta el valor que podem donar a les conclusions, i per això es tracta d'un treball prospectiu i pilot.

Pels que fa als estudiants de Llengua i Literatura Catalana, vaig acordar dues trobades amb ells (donat que no tots podien el mateix dia) i, en tots dos casos, vam reunir-nos en una aula de la Facultat de Lletres (concretament, la B2) per tal de poder dur a terme l'experiment amb tranquil·litat i aïllats de qualsevol estímul exterior que els pogués afectar negativament en la seva concentració. Tanmateix, en dos o tres casos em vaig haver de reunir individualment.

En arribar a l'aula, primer de tot els vaig lliurar el consentiment informat per tal que se'l llegissin, l'entenguessin i, en cas d'estar-hi d'acord i d'acceptar-ho, me'l retornessin firmat. En segon lloc, els vaig presentar el full de respostes i els vaig reproduir l'àudio. En acabar, vaig recollir els seus exercicis i, finalment, els vaig demanar que omplissin les preguntes relacionades amb l'edat, el grau universitari i el seu perfil lingüístic.

Amb els estudiants de Geografia vaig seguir el mateix procediment i amb els de Filosofia vam establir una mecànica semblant: alguns d'ells ho van fer en grup i d'altres van acudir a mi individualment, en funció de la seva disponibilitat. Amb tots ells, però, la dinàmica va ser la mateixa: es van llegir el consentiment, me'l van lliurar firmat, els veig repartir els fulls de respostes i els vaig reproduir l'àudio. Un cop em van retornar el full de respostes, els vaig presentar les preguntes finals, les van respondre i me les van tornar.

Amb les carreres d'ADE i CAFE va ser bastant més complicat. Al tenir horaris incompatibles i no estudiar a la mateixa facultat, així com la dificultat que va suposar trobar

estudiants disposats a realitzar l'experiment, la gestió va ser bastant feixuga. Finalment, però, vaig aconseguir reunir cinc estudiants de cada grau i els vaig poder fer l'experiment. En ambdós casos ens vam trobar a la seva facultat, ja que els resultava més fàcil, i el mecanisme va ser exactament igual que amb la resta: primer van signar el consentiment, seguidament van respondre la fitxa d'investigació i, per últim, van respondre les preguntes finals.

M'interessa destacar que, abans de dur a terme la meva investigació, vaig fer diverses proves (als meus pares, a la meva germana i a la meva parella) per assegurar-me que no hi havia cap error. Gràcies a això, vaig poder corregir alguns detalls que m'havien passat per alt i em vaig assegurar que tant la gravació com en la fitxa de respostes no hi hagués cap errada.

Tal com he comentat, durant l'execució de l'estudi -així com durant la seva preparació- vaig haver de fer front a algunes dificultats que, afortunadament, vaig poder resoldre amb èxit. En primer lloc, l'asimetria entre el nombre de participants del grau de Llengua i Literatura Catalana (20 enquestats) i la resta (5 de Filosofia, 5 de Geografia, 5 d'ADE i 5 de CAFE), fa que les conclusions siguin més dubtoses i, per tant, aquesta investigació és una prova pilot. Ara bé, vaig decidir fer-ho així perquè un dels meus objectius era comparar la capacitat de percepció d'errors en la pronúncia entre els estudiants de Llengua i Literatura amb altres graus universitaris i, per aquest motiu, hi ha aquesta asimetria.

En segon lloc, el que més em va costar va ser la gravació d'àudio. Vaig dedicar moltes sessions a l'enregistrament perquè buscava que totes les frases s'entenguessin a la perfecció, que no hi hagués cap mena d'error en la seva pronúncia i que el ritme fos constant. A més, no vaig gravar totes les frases seguides; vaig haver-ho de fer per seccions per tal d'evitar "l'efecte llista", però posteriorment ho vaig unir i vaig aconseguir un sol registre, curt i fàcil d'escoltar. No obstant això, és important tenir en compte que potser la claredat de la gravació ha fet que alguns errors s'identifiquin més fàcilment que si s'haguessin donat en contextos més difusos.

D'altra banda, pel que fa a l'execució de l'experiment, la complexitat va donar-se a l'hora de coincidir amb els subjectes; la nostra incompatibilitat horària, així com el fet de no

viure al mateix poble ni tampoc estudiar a la mateixa facultat, va suposar un problema. Tanmateix, vaig intentar agrupar-los tant com vaig poder, sobretot per graus, tot i que amb alguns participants m'hi vaig reunir individualment i d'acord amb la seva disponibilitat. Malgrat tot, però, vaig poder implementar la meva prova pilot amb èxit.

4. RESULTATS I ANÀLISI

4.1. Resultats relacionats amb la hipòtesi 1

Els resultats de la investigació es presenten en dues taules. La primera respon a la **HIPÒTESI 1** i, per tant, fa referència als processos més problemàtics pels estudiants universitaris del territori de Girona i, per tant, als quals és més difícil percebre-hi un error de pronúncia. Així doncs, s'han ordenat de més a menys problemàtics els fenòmens estudiats.

De tots els fenòmens es comentaran els exemples més problemàtics o que destaquen enfront de la resta, ja que els altres estan per sota el llindar de percepció i no són determinants per a la investigació.

ENSORDIMENT

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
22	endinsar	endin[z]ar	27
51		endin[s]ar	36
19	lesió	le[z]ió	1
1		le[s]ió	0
12	paràlisi	paràli[z]i	13
41		paràli[s]i	11
32	casos	ca[z]os	0
28		ca[s]os	3
43	crisi	cri[z]i	0
6		cri[s]i	4
47	obesitat	obe[z]itat	2
36		obe[s]itat	13

En primer lloc, els resultats mostren que **l'ensordiment** és el fenomen més problemàtic pels participants a l'hora de percebre-hi un error de pronúncia.

El mot *endinsar* és el que ha generat més errors: de 40 subjectes en total, 27 han considerat errònia la pronúncia *endin[s]ar* i 36 enquestats han cregut que l'opció correcta era *endin[z]ar*. Molts d'ells, però, s'han equivocat en les dues opcions.

L'exemple *paràlisi* ha provocat 24 errors, 13 en *paràli[z]i* i 11 en *paràli[s]i*.

En *obe[z]itat* s'han equivocat 2 persones i en *obe[s]itat*, 13.

És possible que aquests errors apareguin per diverses raons, com la complexitat articulatòria de fer un so sonor, o per influència del castellà en l'àmbit sociolingüístic dels subjectes, ja que és una llengua que no fa distinció entre les esses sordes [s] i les sonores [z].

A més, les diferències entre els resultats poden estar relacionades amb la gravació, ja que pot ser que alguns errors fossin més fàcils de percebre que d'altres.

SONORITZACIÓ

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
54	missatge	mi[s]atge	1
34		mi[z]atge	13
23	velocitat	velo[s]itat	1
9		velo[z]itat	5
44	fòssils	fò[s]ils	2
3		fò[z]ils	14
14	missió	mi[s]ió	5
26		mi[z]ió	12
7	agressor	agre[s]or	11
52		agre[z]or	31

La sonorització ha estat el segon fenomen més problemàtic, fet molt coherent perquè la sonorització i ensordiment són dos processos contraris, però, alhora, molt semblants, ja que tots dos es tracten d'errors de pronúncia en les fricatives alveolars.

Això es deu, segurament, a que els parlants disposem de moltes grafies per representar els sons sibilants (*s, ss, sc, c, ç i z*) i moltes vegades confonem els que representen el so sord [s] del sonor [z], i viceversa.

Els mots que han causat més problemes en la percepció d'errors de pronúncia han estat *missatge, fòssils, missió* i *agressor*.

Per una banda, *missatge* i *fòssils* segueixen els mateixos patrons: la pronúncia amb essa sorda [s] ha estat considerada errònia per 1 i 2 participants, respectivament, mentre que la pronúncia incorrecta amb essa sorda [z] ha estat considerada correcta per 13 i 14 participants.

D'altra banda, el cas de *missió* també és semblant: *mi[s]ió* ha estat percebuda com a error 5 vegades i *mi[z]ió* l'han considerada correcta 12 enquestats.

Aquests resultats es poden explicar per la tendència de la fonètica a l'ensordiment constant i, com a conseqüent, alguns individus sonoritzen amb excés com una ultracorrecció.

EPÈNTESI INTERNA OCLUSIVA ALVEOLAR

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
11	corregir	corre[ʒ]ir	15
4		corre[\widehat{d} ʒ]ir	27
15	matar	mati[z]ar	13
45		mati[\widehat{d} z]ar	33

L'epèntesi interna d'oclusiva alveolar en paraules com *corregir* i *matar* és també un problema en la percepció d'errors en la seva pronúncia, ja que els mots pronunciats amb la [d] epentètica s'han escollit com a bons més vegades que les paraules pronunciades correctament.

Per una banda, 15 persones s'han equivocat i han marcat com a incorrecte la pronúncia *corre*[z]ir; mentre que 27 participants han marcat com a correcta la pronúnciació amb epèntesi (*corre*[d̥z]ir).

D'altra banda, 13 persones han errat en la pronúncia genuïna *mati*[z]ar; i 33 han considerat correcta la pronúncia *mati*[d̥z]ar.

Que en català hi hagi molts més verbs acabats en *-i*[d̥z]zar que en *-i*[z]ar fa que molts parlants segueixin el patró general i, per una ultracorrecció, facin epèntesi en verbs com *matisar*.

En el cas de *mati*[d̥z]ar; la complexitat del so [z] pot influir en l'addició de l'epèntesi.

Així doncs, els parlants amb dificultats articulatòries i de distinció acústica tendeixen a l'epèntesi com a mecanisme de simplificació.

EPÈNTESI DE LA NASAL ALVEOLAR

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
35	trastorn	trastorn	15
48		tra[n]storn	7
42	trasplant	trasplant	19
20		tra[n]splant	30

L'epèntesi de la nasal alveolar en *trasplantar* i *trastornar* també ha resultat problemàtica.

Pel que fa a *trastorn*, 19 enquestats han marcat com a incorrecta l'opció correcta, mentre que 7 han seleccionat com a bona la pronúnciació amb epèntesi (*tra*[n]storn).

En *trasplant*, la tendència ha sigut a la inversa: s'han produït 19 errors en *trasplant* i 30 en *tra*[n]splant.

Una possible explicació és que els subjectes s'hagin guiat pel patró general dels mots cultes amb la nasal alveolar (*institut* i *constipat*) i, com a conseqüència, hagin considerat com a correctes les pronúncies *tra*[n]splantar i *tra*[n]stornar.

Per tant, en la majoria dels casos d'epèntesi, excepte *trastorn*, els participants han considerat com a correcta la paraula que, realment, era incorrecta i, per tant, en termes generals, els estudiants enquestats tendeixen a l'epèntesi amb regularitat.

VOCALITZACIÓ DE LA LATERAL PALATAL

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
5	llàgrima	[j]àgrima	5
37	llàstima	[j]àstima	6
50	llapis	[j]apis	24
29	llavis	[j]avis	10

La vocalització de la lateral palatal en substantius com *llàgrima*, *llàstima*, *llapis* i *llavis* ha generat un total de 45 errors; 5 subjectes es van equivocar amb *llàgrima*, 6 amb *llàstima*, 24 amb *llapis* i, finalment, 10 amb *llavis*.

L'experiment només comptava amb la versió incorrecta i, per tant, tots els exemples van ser pronunciats amb la semiconsonant [j] en lloc de la lateral palatal [ʎ], ja que vaig considerar que si incloïa les dues pronúncies era molt més fàcil detectar l'error de pronúncia.

Els errors es poden explicar a partir de la influència de la llengua castellana en l'àmbit sociolingüístic dels parlants, ja que és un idioma que no fa distinció entre els sons [ʎ] i [j].

Tanmateix, la gran diferència de resultats que presenten els exemples es pot deure al fet que, en la gravació, els mots *llàgrima* i *llàstima* fossin pronunciats de manera més forçada i, com a conseqüència, els oients percebessin amb facilitat l'error.

ELISIÓ DE LA NASAL ALVEOLAR

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
25	institut	institut	0
16		i[∅]stitut	0
53	constipat	constipat	15
8		co[∅]stipat	21

En l'**elisió de la nasal alveolar** és interessant remarcar que ningú va cometre cap error amb el mot *institut* i, segons les meves hipòtesis, pot ser perquè és una paraula molt comuna entre els estudiants que, a més, han vist nombroses vegades escrita i, per tant, saben a la perfecció que la seva correcta ortografia és amb [n].

D'altra banda, 15 persones han considerat que en *constipat* hi havia un error de pronúncia, mentre que 21 han afirmat que la versió amb elisió de la nasal alveolar (*co[∅]stipat*) estava bé.

Aquests resultats poden estar influïts per la complexitat de la coda *-ns-*, que per simplificar-la és molt més senzill elidir la nasal que la *s* perquè la *s* és més prominent i la seva elisió no passaria tan desapercibuda com l'elisió de la nasal.

VOCALITZACIÓ EN LES FORMES AMB *-JECT*

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
46	projecte	pro[ɟ]ecte	7
21		pro[j]ecte	2
30	trajecte	tra[ɟ]ecte	6
13		tra[j]ecte	2

Les formes -ject han resultat problemàtiques en 17 ocasions; 9 participants s’han equivocat amb *projecte* i 8, en *trajecte*. A més, els dos exemples estan bastant igualats: 2 persones en cada cas han considerat que la pronunciació amb la semiconsonant era correcte (*pro[j]ecte* i *tra[j]ecte*), mentre que 7 i 6, respectivament, han considerat equivocada la pronúncia amb [ʒ].

És rellevant matisar que es tracta d’un procés de simplificació articulatòria que es dona sobretot en els subjectes que van expressar tenir el castellà com a L1; la *j* catalana -que és diferent de la castellana perquè es fa com una consonant fricativa velar sonora o sorda (com en *jamón* o *ajedrez*)-, els resulta un so més difícil de pronunciar que no pas la iot [j].

SUBSTANTIUS ACABATS EN -XT I LA FORMA PLURAL -OS

Nº	PARAULA	OBJECTE D’ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
2	context	conte[kst]	0
18		conte[kstə]	0
39	text	te[kst]	6
49		te[kstə]	5

Un fenomen poc problemàtic són els **substantius acabats en -xt i la forma plural -os**.

És interessant destacar que, en el cas de *context*, ningú es va equivocar, mentre que el plural de *text* va resultar més problemàtic: 6 subjectes van considerar que *textos* era un castellanisme i *textes* va ser vist com a correcte en 5 ocasions.

Els resultats demostren que ja hi ha una gran conscienciació de l’existència dels plurals acabats en *-os* en català, tot i encara hi ha alguns estudiants que atribueixen aquesta forma de plural com a pròpia del castellà i, per tant, la consideren inacceptable.

També cal contemplar la possibilitat que la posició de les frases hagi influït en els resultats, i per això el mot *text*, que en la gravació apareix cap al final, en les frases 39 i 49, ha generat més errors que no pas *context*, situat en les oracions 2 i 18.

VOCALITZACIÓ DE LA LATERAL VELARITZADA

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
10	Catalunya	Cata[w]unya	1
38	avaluar	ava[w]uar	0
33	jubilar	jubi[w]uar	0
24	enfilat	enfi[w]uar	3

La vocalització de la lateral velaritzada en mots com *Catalunya*, *avaluar*, *jubilar* i *enfilat* no ha resultat cap problema pels enquistats.

Cal matisar que en l'experiment només s'hi va incloure la pronunciació incorrecta i també és important contemplar la possibilitat que en la gravació aquestes pronúncies es percebessin forçades i, per tant, fossin més fàcils d'identificar com a errors.

Les paraules *Catalunya*, *avaluar*, *jubilar* i *enfilat* són freqüents pels participants i en coneixen la normativa ortològica, fet que els facilita conèixer la seva correcta pronunciació.

De fet, és possible que els 4 errors comesos s'hagin generat a causa d'una confusió perquè els oients no van entendre de quin mot es tractava.

DOBLE PRONÚNCIA DE JO I JA

Nº	PARAULA	OBJECTE D'ESTUDI	PERCEPCIÓ ERRÒNIA (BASE 40)
40	jo	[j]o	0
27		[ʒ]o	1
31	ja	[j]a	1
17		[ʒ]a	0

Finalment, m'ha sorprès la gran capacitat que van tenir els estudiants per detectar que la **dobla pronúncia dels mots jo i ja** es tracta d'un fenomen correcte.

És important plantejar-se que el context sociolingüístic dels participants hagi influït en els resultats, ja que si el seu entorn acostuma a fer la pronunciació d'aquests pronoms amb la semiconsonant [j], hi estaran acostumats. A més, com que la gravació estava feta perquè els subjectes no tinguessin temps a reflexionar, possiblement la majoria es va guiar pel que pronuncien sense pensar en si es tractava o no d'un castellanisme.

No es pot obviar, però, la possibilitat que els estudiants coneguin la doble pronúncia d'aquests mots *jo* i *ja* i sàpiguen que les dues alternatives són correctes; tant [j]o i [j]a, com [ʒ]o i [ʒ]a, sense que una predomini sobre l'altre, tot i que és més probable la primera hipòtesi.

4.2. Resultats relacionats amb la hipòtesi 2

Una vegada analitzats els processos més problemàtics, és important descobrir si aquesta percepció està o no relacionada amb el perfil lingüístic dels subjectes. Tal com demostren els resultats de la taula, s'ha corroborat la **HIPÒTESI 2**: com més estreta és la relació dels estudiants amb la llengua catalana, menys errors de percepció cometem. Per tant, aquesta taula mostra el grau universitari que ha generat més errors, descendint fins al que n'ha fet menys, tot indicant quants errors s'han comès en cada cas.

Cal que matisar que les mitjanes s'han elaborat tenint en compte la quantitat d'estudiants de cada grau que han dut a terme l'experiment. Així doncs, la mitjana d'errors que han comès els estudiants de Llengua i Literatura Catalana s'ha calculat fent la suma de tots els desencerts i dividint-los entre vint, ja que es van enquestar vint estudiants d'aquest grau. D'aquesta mateixa manera, la mitjana dels errors dels graus de Geografia, Filosofia, ADE i CAFE s'han calculat seguint el mateix patró, però dividint el resultat entre cinc.

GRAU ANALITZATS	QUANTITAT D'ERRORS COMESOS
Ciències de l'Activitat Física i l'Esport	88 errors en total = mitjana de 17'6 errors
Administració i Direcció d'Empreses	80 errors en total = mitjana de 16 errors
Geografia	77 errors en total = mitjana de 15'4 errors
Filosofia	70 errors en total = mitjana de 14 errors
Llengua i Literatura Catalana	165 errors en total = mitjana de 8'25 errors

En primer lloc, els cinc estudiants de la carrera de Ciències de l'Activitat Física i l'Esport (CAFE) han comès 88 errors en total, que equival a una mitjana de 17'6 errors. La persona que ha errat més s'ha equivocat en 20 respostes, mentre que la que n'ha fet menys, ha comès 15 errors. És interessant, alhora, comentar que el subjecte que s'ha equivocat en la pronúncia de 20 paraules tenia el castellà com a L1 i utilitzava el seu idioma en la major part dels àmbits en els quals es relacionava. D'altra banda, el participant que ha comès 15 errors és catalanoparlant, però amb un entorn propens a la parla castellana, tal com demostren les seves respostes. Aquests resultats demostren, doncs, la veracitat de la segona hipòtesi: el perfil lingüístic dels subjectes influència a l'hora de percebre o no errors en la pronúncia.

En segon lloc, els subjectes que cursen Administració i Direcció d'Empreses (ADE) han comès 80 errors i, per tant, la mitjana és de 16 errors. Així doncs, s'han generat entre 12 i 19 errors, essent ambdós castellanoparlants i, de nou, confirmant la hipòtesi 2 d'aquest treball prospectiu; aquests dos graus, tal com vaig comentar anteriorment i tal com van exposar els mateixos subjectes en les preguntes del final de l'experiment, són els que menys relacionats estan amb la llengua catalana i, per tant, el que més desconeixença presenten.

Seguidament, els cinc estudiants enquestats de Geografia han comès un total de 77 errors, representant una mitjana de 15'4. L'individu que més errors ha comès ha estat un catalanoparlant que s'ha equivocat en la pronúncia de 18 mots, però que ha declarat tenir poc interès en la llengua catalana. Seguint el mateix patró, el subjecte que ha demostrat tenir una

millor percepció dels errors de pronúncia d'aquest grau ha comès només 11 errors, superant amb èxit l'exercici.

D'altra banda, els estudiants de Filosofia han comès un total de 70 errors, essent la mitjana de 14 errors en aquest grau. El que més n'ha comès ha errat en 19 ocasions i ha expressat ser castellanoparlant (fet que reafirma, de nou, la segona hipòtesi), i l'estudiant que millor ho ha fet tan sols s'ha equivocat en la pronúncia d'11 mots. Aquest fet es pot explicar a partir dels debats, els comentaris de text i els exàmens de desenvolupament que ells mateixos han afirmat que són elements claus en la seva carrera universitària i, com a conseqüent, el seu domini lingüístic i el seu interès en la llengua és major.

Per acabar, i d'acord amb la meva hipòtesi, els estudiants de Llengua i Literatura Catalana, gràcies als seus estudis i el seu interès particular en l'idioma, és el grau que ha comès menys errors, amb un total de 165 -tenint en compte que es van analitzar 20 participants- i, per tant, la seva mitjana d'errors se situa al 8'25, bastant inferior que la resta. Així doncs, aquesta última taula demostra com l'interès particular de cada individu en la llengua catalana, així com la seva L1 i el seu perfil lingüístic, influeixen a l'hora de detectar o no errors de pronúncia.

És interessant destacar, en última instància, que tots els enquestats presenten major dificultat a l'hora de percebre errors de pronúncia en els mateixos fenòmens. En primer lloc, la sonorització i l'ensordiment són els processos en els quals més tendeixen a errar, segurament, com he dit anteriorment, per la influència de la llengua castellana. A més a més, els fenòmens relacionats amb l'elisió i l'epèntesi; és a dir, amb les simplificacions articulatòries que faciliten la pronúncia de certs mots (com la vocalització de la lateral velaritzada [ɫ] en *Catalunya*, *avaluar*, *jubilar* i *enfilar*; la vocalització de la lateral palatal [ʎ] com a [j] en *llàgrima*, *llàstima*, *llapis* i *llavis*; i, finalment, la vocalització en les formes amb *-ject*, en *projecte* i *trajecte*), han demostrat causar problemes entre els subjectes dels diferents graus.

Per tant, aquesta prova pilot, entenent les limitacions també en els resultats, permeten corroborar les dues hipòtesis plantejades a l'inici: existeixen uns fenòmens concrets que resulten

més problemàtics a l'hora de percebre errors en la pronúncia, essent aquests els que ajuden els parlants a simplificar sons complexos i facilitar la seva pronunciació i, en segon lloc, el caràcter lingüístic de cada individu, així com els seus estudis i la seva llengua materna, afecten la seva percepció dels errors.

5. CONCLUSIONS

Amb relació a la **HIPÒTESI 1** (hi ha errors més prevalents que d'altres que poden conduir a pensar que una pronúncia correcta és errònia, o viceversa; pensar que una pronúncia errònia és correcta) i la **HIPÒTESI 2** (el perfil lingüístic dels subjectes i, per tant, els seus estudis, la seva L1 i l'interès en la llengua catalana afecten en la seva capacitat de percepció d'errors de pronúncia) s'han extret les conclusions següents:

En primer lloc, s'ha demostrat que hi ha més vacil·lacions en la percepció d'errors en la pronúncia en alguns processos que en d'altres, ja que no tots els errors tenen la mateixa presència en la realitat sociolingüística dels parlants.

Els errors més comuns han estat l'ensordiment i la sonorització, sigui per ultracorreccions o per la influència del castellà en l'àmbit sociolingüístic dels enquestats, i també els errors d'epèntesi i elisions: l'elisió de la nasal alveolar (*institut* i *constipat*), l'epèntesi de la nasal alveolar (*trasplantar* i *trastornar*) i l'epèntesi interna d'oclusiva velar (*corregir* i *matisar*).

D'altra banda, i amb relació als subjectes, s'ha vist que el perfil lingüístic dels individus és un factor que influeix a l'hora de percebre correctament o incorrectament errors de pronúncia.

Els enquestats més vinculats a la llengua catalana (essent aquesta la seva L1 o relacionant-se freqüentment en un àmbit catalanoparlant) són els que millors resultats han obtingut. Per contra, els subjectes amb una L1 castellana o influenciats per aquesta llengua, s'han equivocat més a l'hora de percebre errors en la pronúncia.

Finalment, també s'ha vist una gran diferència en la percepció dels errors entre els diferents graus: els estudiants de Llengua i Literatura Catalana han obtingut els millors resultats, seguit per Filosofia, Geografia, ADE i CAFE.

6. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

CARRERA i SABATÉ, J; CREUS BELLET, I. (2015). *Normativa i fonètica: una mirada actual*.

COLÓN, G. Lió - Estrasburg (1970). *Sobre el funcionament de les sibilants en el català de Castelló, Phonétique et Phonologie. Mélanges offerts à M. Georges Straka*. Vol. 1, p. 45 - 51.

Diccionari català-valencià-balear (DCVB), 2001-2002.

Fabra, P. (1919). *Converses Filològiques*.

Institut d'Estudis Catalans, Barcelona (2009). *Proposta per un estàndard oral de la llengua catalana (Vol. 1). Fonètica*.

Institut d'Estudis Catalans, Barcelona (2009). *Proposta per un estàndard oral de la llengua catalana, (Vol. 2). Morfologia*.

Institut d'Estudis Catalans, Barcelona (2016). *Gramàtica de la llengua catalana*.

MASCARÓ, J. Barcelona (1895). *Morfologia: Enciclopèdia Catalana*.

RECASENS VIVES, D. Barcelona (1996). *Fonètica descriptiva del català. Assaig de caracterització de la pronúncia del vocalisme i consonantisme del català al segle XX*.

RECASENS VIVES, D. Barcelona (1991). *Fonètica descriptiva del català*

7. ANNEXOS

7.1. Model de consentiment informat

FULL DE CONSENTIMENT INFORMAT

Títol de l'estudi: Percepció i identificació de variants

Institució i/o departament responsable: Departament de Filologia i Comunicació

Població d'estudi: Estudiants universitaris de Catalunya

Investigador/a responsable: Aina Duarte i Deulofeu

Dades de contacte de/la investigador/a: ainaduartedeulofeu@gmail.com

Aquest informe té com objectiu principal proporcionar-li tota la informació necessària perquè pugui decidir lliure i voluntàriament si vol participar en aquest estudi. Per això, ha de llegir atentament la següent informació i preguntar qualsevol dubte al respecte.

PROPÒSIT DE L'ESTUDI

Aquest experiment es realitza amb el propòsit de descobrir com es perceben i identifiquen les variants ortològiques.

PROCEDIMENT

Aquest experiment consta d'una sola fase: un exercici de discriminació que consisteix a escoltar unes frases i descobrir si presenten algun error de pronúncia. Es proporcionarà un full de resposta amb diferents caselles per tal que els participants marquin si l'oració que han escoltat té, o no, alguna variant ortològica.

Per últim, en acabar la part experimental, se'ls presentaran una sèrie de preguntes relacionades amb l'edat, el grau universitari que estan cursant, i la seva relació amb la llengua catalana.

CONFIDENCIALITAT

L'investigador responsable recopilarà la informació en un arxiu i serà identificada només mitjançant un número d'identificació. Aquest número d'identificació té la funció del nom del participant, mantenint així el seu anonimats en l'estudi. Si decideix fer l'experiment, el seu número d'identificació durant la investigació serà La informació que contenen els seus registres no es proporcionarà a ningú i es protegirà la privacitat de les seves dades. Els resultats d'aquest estudi poden arribar a publicar-se en llibres o en revistes especialitzades, i poden utilitzar-se també amb finalitats didàctiques. No obstant això, el seu nom o altres possibles identificadors no s'utilitzaran en cap publicació o material didàctic.

Se m'assegura la confidencialitat i la protecció de les meves dades, segons s'estableix a la Llei Orgànica 3/2018, 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia de drets digitals, i al Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, del 7 d'abril del 2016, relatiu a la protecció de les

persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46 / CE (Reglament general de protecció de dades).

DRETS A TENIR MÉS INFORMACIÓ SOBRE L'ESTUDI

Vostè pot fer qualsevol pregunta sobre l'estudi sempre que vulgui al llarg del registre. L'investigador de contacte (vegeu primera pàgina) estarà disponible per poder respondre les vostres preguntes, interessos o preocupacions sobre l'estudi. Si durant l'estudi o després d'aquest desitja discutir els seus drets com a persona que participa en una investigació, la seva participació en l'estudi o preocupacions sobre el mateix, o bé, si vostè se sent pressionat a participar en l'estudi o continuar en aquesta investigació i en futurs registres, l'animem a contactar amb autoritats que us puguin ajudar a discutir-ho o en cas que sigui necessari representar-ho.

REBUIG O ABANDÓ DE LA PARTICIPACIÓ

La participació en aquest estudi és voluntària; no ha de participar en l'estudi si no vol. Si decideix participar, podeu canviar d'opinió o deixar l'estudi en qualsevol moment sense que per això es vegi afectat en cap mesura. De la mateixa manera, a criteri de l'investigador, es pot retirar de l'estudi per alguna de les raons següents: (a) si no compleix els requisits mínims de l'estudi, (b) si per qualsevol motiu s'interromp l'estudi.

FIRMA

Jo afirmo que se m'ha explicat la finalitat i els objectius d'aquesta investigació, els procediments utilitzats a l'estudi, els possibles riscos i incomoditats, així com els drets i beneficis potencials que pugui experimentar al llarg del mateix. Les alternatives possibles a la participació de l'estudi també han estat discutides, entre les quals hi ha la possibilitat de retirar-me de l'estudi quan vulgui i sense haver de donar explicacions. M'han respost també a les preguntes que he formulat. Declaro que he llegit aquest consentiment informat i que la signatura a continuació expressa el meu desig de participar voluntàriament en aquest estudi.

La persona voluntària
(o, si no, el seu representant legal)

Data

El sotasignat declara haver explicat la finalitat de la investigació, els procediments utilitzats a l'estudi, identificant aquells que tenen finalitat merament de recerca, els possibles riscos i incomoditats que puguin originar-se i he respost el millor que he pogut a les preguntes que se'm fan han formulat pel que fa a l'estudi.

El/la investigador/a responsable de l'estudi

Data

7.2. Model de full de respostes

HI HA UN ERROR?			HI HA UN ERROR?		
	SÍ	NO		SÍ	NO
0	X		28		
1			29		
2			30		
3			31		
4			32		
5			33		
6			34		
7			35		
8			36		
9			37		
10			38		
11			39		
12			40		
13			41		
14			42		
15			43		
16			44		
17			45		
18			46		
19			47		
20			48		
21			49		
22			50		
23			51		
24			52		
25			53		
26			54		
27					

7.3. Taula de dades

LLENGUA I LITERATURA CATALANA	Nº D'ERRORS	ERRORS COMESOS
0101	13	4, 7, 8, 20, 22, 34, 36, 41, 42, 45, 48, 51, 52
0102	11	4, 7, 20, 22, 29, 35, 45, 48, 50, 51, 52
0103	8	9, 15, 20, 26, 42, 45, 47, 48
0104	4	8, 22, 42, 51
0105	10	4, 8, 11, 12, 15, 20, 36, 42, 45, 52
0106	7	7, 20, 22, 35, 48, 51, 52
0107	10	6, 9, 22, 26, 41, 42, 45, 47, 51, 52
0108	8	4, 6, 20, 22, 36, 41, 51, 52
0109	6	4, 15, 42, 45, 50, 51
0110	9	3, 4, 12, 20, 22, 26, 45, 50, 51
0111	9	4, 7, 11, 15, 20, 29, 45, 51, 52
0112	5	3, 20, 22, 50, 51
0113	11	4, 8, 11, 15, 20, 35, 36, 42, 45, 51, 52
0114	5	4, 20, 22, 51, 52
0115	6	3, 8, 20, 45, 50, 51
0116	12	3, 4, 15, 20, 22, 29, 36, 41, 45, 50, 51, 52
0117	9	4, 11, 12, 20, 22, 26, 41, 45, 51,
0118	8	4, 7, 11, 22, 41, 51, 52, 53
0119	4	3, 8, 22, 52
0120	10	8, 15, 22, 29, 34, 42, 45, 50, 52, 53

GEOGRAFIA	Nº D'ERRORS	ERRORS COMESOS
0201	15	3, 4, 8, 14, 20, 28, 29, 30, 36, 37, 45, 50, 51, 52, 53
0202	18	4, 8, 11, 20, 21, 22, 24, 28, 31, 34, 35, 36, 37, 45, 50, 51, 52, 53
0203	14	3, 4, 12, 22, 26, 29, 34, 35, 42, 45, 48, 51, 52, 53
0204	11	8, 11, 12, 20, 35, 42, 45, 48, 49, 50, 51
0205	12	3, 4, 8, 9, 19, 20, 26, 42, 45, 50, 51, 52
FILOSOFIA	Nº D'ERRORS	ERRORS COMESOS
0301	17	3, 4, 5, 8, 12, 22, 24, 27, 29, 36, 37, 42, 45, 50, 51, 52, 53
0302	12	3, 9, 11, 15, 20, 34, 35, 39, 45, 49, 51, 52
0303	11	7, 8, 12, 20, 35, 42, 45, 48, 51, 52, 53
0304	19	3, 4, 5, 8, 15, 20, 22, 26, 28, 29, 35, 36, 37, 42, 45, 50, 51, 52, 53
0305	18	3, 4, 7, 8, 14, 15, 20, 22, 26, 29, 36, 42, 45, 49, 50, 51, 52, 53
CAFE	Nº D'ERRORS	ERRORS COMESOS
0401	17	4, 5, 7, 11, 14, 20, 26, 29, 34, 36, 39, 41, 42, 45, 50, 51, 52
0402	19	3, 4, 5, 7, 8, 11, 15, 20, 26, 34, 36, 37, 39, 44, 45, 46, 50, 51, 52
0403	20	4, 5, 6, 11, 12, 13, 20, 22, 29, 30, 34, 35, 41, 44, 45, 46, 50, 51, 52, 53
0404	15	3, 8, 14, 20, 22, 24, 34, 35, 39, 45, 46, 50, 51, 52, 53
0405	17	4, 8, 11, 12, 15, 20, 22, 29, 34, 35, 37, 42, 45, 49, 50, 51, 52
ADE	Nº D'ERRORS	ERRORS COMESOS
0501	16	3, 4, 8, 12, 13, 20, 22, 29, 34, 42, 45, 46, 50, 51, 52, 53
0502	12	3, 7, 8, 10, 20, 22, 24, 41, 45, 50, 51, 53
0503	19	3, 4, 7, 8, 11, 12, 14, 22, 26, 34, 35, 39, 41, 45, 46, 50, 51, 52, 53
0504	18	4, 6, 11, 12, 15, 20, 22, 26, 34, 35, 39, 41, 42, 45, 50, 51, 52, 53
0505	15	3, 4, 9, 11, 12, 22, 23, 29, 35, 36, 45, 49, 50, 51, 52

7.4. Frases de l'experiment

0	He tingut una ideia magnífica.	i	1	NÚMERO GRAVACIÓ
1	Diu que ja arriba.	'ja	0	31
2	Crec que ja ho sé.	'ʒa	0	17
3	Sé que jo ho puc fer.	'jɔ	0	27
4	Diu que jo tinc prioritat.	'ʒɔ	0	40
5	Quins textos s'han de refer?	u	0	39
6	Tot el dia hem de comentar textos .	ə	1	49
7	Tot depèn molt del context .	∅	0	2
8	Això està fora de context .	ə	1	18
9	Li va caure una llàgrima .	j	1	5
10	Aquest gos em fa llàstima .	j	1	37
11	Dibuixo amb llapis .	j	1	50
12	S'han pintat els llavis .	j	1	29
13	No fa fred a Catalunya .	w	1	10
14	S'ha d' avaluar bé sempre.	w	1	38
15	Costa enfilat l'agulla.	w	1	24
16	No t'has de jubilar aviat.	w	1	33
17	Tenen un projecte preparat.	ʒ	0	46
18	No sé com començar aquest projecte .	i	1	21
19	Quin trajecte feu per venir?	ʒ	0	30
20	El trajecte més curt és aquest.	i	1	13
21	A quin institut vas?	n	0	25

22	Demà començo a l' institut .	Ø	1	16
23	Quin constipat més lleig!	n	0	53
24	Aquest constipat és greu.	Ø	1	8
25	Té un trastorn alimentari.	Ø	0	35
26	El vaig veure ben trastornat .	n	1	48
27	Necessita un trasplantament urgent.	Ø	0	42
28	Li han trasplantat un ronyó.	n	1	20
29	Ja tinc els exàmens corregits .	ʒ	0	11
30	Em pots corregir el treball?	ɖʒ	1	4
31	Això que dius s'ha de matisar .	z	0	15
32	Aquesta matissació és clau.	ɖz	1	45
33	Es van endinsar a la selva.	z	0	22
34	Us heu d' endinsar més.	s	1	51
35	Va patir una paràlisi cerebral l'any passat.	z	0	12
36	Ha mort d'una paràlisi aguda.	s	1	41
37	Té una lesió lleu.	z	0	19
38	No han trobat cap lesió forta.	s	1	1
39	Depèn dels casos que trobis.	z	0	32
40	Són casos molt diferents.	s	1	28
41	La crisi era greu.	z	0	43
42	Ens van parlar de la crisi actual.	s	1	6
43	És un problema d' obesitat .	z	0	47
44	L' obesitat creix cada dia.	s	1	36

45	T'ha arribat el missatge ?	s	0	54
46	No hi ha cap missatge nou.	z	1	34
47	Va superar la velocitat permesa.	s	0	23
48	Anava a molta velocitat .	z	1	9
49	Han trobat fòssils molt antics.	s	0	44
50	Van dibuixar fòssils a l'escola.	z	1	3
51	La teva missió és difícil.	s	0	14
52	Li van explicar la missió .	z	1	26
53	S'ha de trobar l' agressor .	s	0	7
54	L' agressor ha estat detingut.	z	1	52